

Pradžia>Jūsų teisės>Atsakovai (baudžiamosios bylos)

Dėmesio! Šiame puslapyje originalo kalba ([CS](#)) neseniai atlikta pakeitimų.

Čekų

Puslapį jūsų pasirinkta kalba šiuo metu rengia mūsų vertėjai.

Swipe to change

Atsakovai (baudžiamosios bylos)**Čekija**

Pagal Čekijos Respublikos Konstituciją bausmė jums gali būti skiriama tik pagal įstatymus ir atitinkamų įstatymų nustatyta tvarka. Tai – Baudžiamasis kodeksas, Nepilnamečių justicijos įstatymas ir Baudžiamojo proceso kodeksas, kuriuose įtvirtintos baudžiamojo proceso taisyklės, įskaitant specialiąsias jūsų teisių įgyvendinimo ir užtikrinimo sąlygas. Šiose duomenų suvestinėse paaiškinama, kas vyksta, kai asmuo yra įtariamasis arba apkaltinamas nusikaltimu. Informaciją apie nesunkius pažeidimus, pavyzdžiui, Kelių eismo taisyklių pažeidimus, už kuriuos paprastai skiriama fiksuoto dydžio bausmė – bauda, rasite 5 duomenų suvestinėje. Jei esate nukentėjęs nuo nusikaltimo, visą informaciją apie savo teises rasite čia.

Trumpas baudžiamojo proceso aprašas

Toliau pateikiama trumpa etapų, iš kurių paprastai susideda baudžiamasis procesas, santrauka.

1. Ikiteisminis procesas

Ikiteisminis procesas yra pirmasis baudžiamojo proceso etapas. Jį sudaro dvi dalys: institucijų, atsakingų už baudžiamąjį procesą iki patraukimo baudžiamojon atsakomybėn (tai vadinama apklausos etapu), procedūros; ir ikiteisminio tyrimas etapas, tai yra, baudžiamojo proceso dalis nuo bylos iškėlimo iki kaltinimų pareiškimo arba bylos nutraukimo kita tvarka (žr. 2 duomenų suvestinę)

http://158.167.220.151:8180/ejusticeportal/beta/169/LT/defendants_criminal_proceedings?

[CZECH_REPUBLIC&action=printAllIMS&member=1&useContId=23699&cdbPdf=1#Podstránka_2](#)

2. Parengiamasis kaltinimų aptarimas

Parengiamojo kaltinimų aptarimo metu teismas išsiaiškina, ar byla buvo tinkamai ištirta ikiteisminiame etape ir ar kaltinimai sudaro tinkamą pagrindą tolesniam procesui. Taip pat sprendžiama, ar byla yra teisinga teismui.

3. Teisminis bylos nagrinėjimas

Tai yra svarbiausias baudžiamojo proceso dalis. Tiriami įrodymai ir priimamas sprendimas byloje. Šiame baudžiamojo proceso etape kaltinamasis (-ieji) ir liudytojai bei nukentėjusioji šalis (-ys) yra apklausiami teisme. Teisiamasis posėdis yra viešas, žodinis ir vyksta čekų kalba. Jei nemokate čekų kalbos, turite teisę į vertėją.

4. Apeliacinis procesas

Nuteistasis, jo šeima, advokatas, prokuroras arba nukentėjusioji šalis turi teisę per 8 dienas pateikti apeliacinį skundą. Pateikus apeliacinį skundą, apeliacinis teismas peržiūri pirmos instancijos teismo sprendimą.

Europos Komisijos vaidmuo

Atkreipkite dėmesį, kad Europos Komisija nevaizina jokio vaidmens valstybių narių baudžiamajame procese, todėl jei ir turėtumėte nusiskundimų, ji niekuo negalėtų padėti. Informacijos apie tai, kaip ir kur reikėtų paduoti skundą, rasite šiose duomenų suvestinėse.

Norėdami surasti reikiamą informaciją, spustelėkite toliau esančias nuorodas**1. Kaip gauti teisinę pagalbą****2. Mano teisės ikiteisminio tyrimo metu ir iki baudžiamosios bylos perdavimo teismui**

Apklausa

Tyrimas

Suėmimas

Sprendimas ikiteisminiame procese, kaltinimas

Sutrumpintas ikiteisminis tyrimas

3. Mano teisės vykstant teismo procesui

Teisminis bylos nagrinėjimas

Bausmės, nukentėjusiojo teisės

4. Mano teisės teismui priėmus nuosprendį**5. Kelių eismo taisyklių pažeidimai****Susijusios nuorodos**

Čekijos Teisingumo ministerija

Čekijos Vidaus reikalų ministerija

Čekijos advokatų asociacija

Informacija apie žmogaus teises

Teisinė informacija visiems

Paskutinis naujinimas: 03/07/2019

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija neprisiima jokios atsakomybės ar teisiųjų įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

1. Kaip gauti teisinę pagalbą

Šioje duomenų suvestinėje rasite atsakymą, kokiomis sąlygomis turite teisę į advokato pagalbą. Sužinosite, kaip susirasti advokatą ir kas padengs atstovavimo išlaidas, jei pats neturėsite pakankamai pinigų jam sumokėti. Taip pat sužinosite, kuo advokatas jums gali padėti.

Kaip susirasti advokatą

Asmenį baudžiamojoje byloje gali ginti tik advokatas, įtrauktas į advokatų registrą, kurį tvarko [Čekijos advokatų asociacija \(CBA\)](#). Jei jums reikia gynėjo, kreipkitės į [Čekijos advokatų asociaciją](#) (<http://www.cak.cz>) arba tiesiogiai į kurį nors iš registre esančių advokatų).

Kas bus, jei nepasirinksiu advokato?

Jei nepasirinksite advokato, turėsite gintis pats.

Kai kuriais atvejais gynėją turėti privalote ir teismas jį paskiria, jei jo nepasirenkate per tam tikrą nustatytą terminą. Atvejai, kai gynėjas yra būtinas:

jei esate sulaikytas arba stebimas gydymo įstaigoje;

jei jūsų veiksnumas apribotas;

jei esate pabėgėlis;

jei jums mažiau negu 18 metų;

jei turite fizinę arba protinę negalią ir yra abejojama dėl jūsų galimybės gintis teisme pačiam;

jei jums gali būti skirta didesnė nei 5 metų laisvės atėmimo bausmė;

jei jums, kaip suimtajam, bus taikomas supaprastintas procesas;

bylose, kuriose jums gali būti skirtas profilaktinis medicininis gydymas (išskyrus gydymą nuo alkoholizmo);

kai kuriose tarpvalstybinėse bylose.

Kas sumokės advokatui?

Advokato paslaugas apmoka kaltinamasis. Jei advokatą jums paskiria teismas, gynybos išlaidas padengia valstybė. Valstybė sumoka ir tuo atveju, jei turite teisę į nemokamą teisinę pagalbą.

Kiek kainuoja advokato paslaugos?

Užmokeskis už advokato paslaugas nustatomas jūsų ir jūsų gynėjo sutartyje arba [Advokatų įkainių įstatyme](#) (jei nesate sudarę sutarties).

Kada turite teisę į nemokamą teisinę pagalbą?

Jei neturite pakankamai lėšų savo gynybos išlaidoms apmokėti, turite teisę į užmokesčio sumažinimą arba nemokamą teisinę pagalbą (toliau kartu – nemokama teisinė pagalba). Jūsų prašymą išnagrinės teisėjas arba teismo pirmininkas, remdamiesi informacija apie jūsų finansinę padėtį. Prašymą turite pateikti ikiteisminio tyrimo laikotarpiu per prokurorą arba per teismo posėdžius.

Nemokama teisinė pagalba jums gali būti paskirta ir be prašymo, jei ją skirti yra tinkama atsižvelgiant į įrodymus.

Susijusios nuorodos

[Advokatų įkainių įstatymas](#)

Paskutinis naujinimas: 03/07/2019

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija neprisiima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

2. Mano teisės ikiteisminio tyrimo metu ir iki baudžiamosios bylos perdavimo teismui

Kokie yra ikiteisminio tyrimo etapai?

Ikiteisminio tyrimo paskirtis – išsiaiškinti, ar nusikaltimas buvo padarytas, kas jį padarė (apklausos etapas), o po to užtikrinti įrodymus ir paruošti bylą teismui (tyrimo etapas).

Ikiteisminį tyrimą vykdo policija vadovaujama prokuroro, kuris sprendžia, ar procesas atliktas tinkamai.

Kai kuriuos veiksmus gali atlikti tik prokuroras arba jiems būtinas prokuroro sprendimas (pavyzdžiui, ikiteisminio tyrimo nutraukimas). Teisėjas turi teisę priimti sprendimus dėl kai kurių kitų veiksmų (pavyzdžiui, įtariamojo suėmimo, sulaikymo, kratos jo namuose ir telefoninių pokalbių pasiklausymo).

Išsamesnės informacijos apie ikiteisminio tyrimo etapus rasite spustelėję tolesnes nuorodas.

Apklausa (1)

Ikiteisminis tyrimas (2)

Suėmimas (3)

Sprendimas ikiteisminiame procese, kaltinimas (4)

Sutrumpintas ikiteisminis tyrimas (5)

Procedūra prieš pradėdant baudžiamąjį procesą – apklausa (1)

Kokia yra apklausos paskirtis?

Tam, kad būtų išsiaiškintos nusikaltimo aplinkybės ir jį padaręs asmuo, policija gali:

imti parodymus;

gauti ekspertų išvadas;

nagrinėti dokumentus;

atlikti kratą ir apžiūrėti nusikaltimo vietą;

rašyti policijos protokolus, imti pirštų antspaudus, daryti kūno matavimus, apieškoti įtariamuosius;

atlikti skubius veiksmus;

sulaikyti įtariamuosius;

naudoti kitus tinkamus tyrimo metodus.

Apklausa pabaigiamą sprendimu pradėti konkretaus asmens baudžiamąjį procesą arba kitokiais sprendimais (atidėti, laikinai atidėti, perduoti bylą nagrinėti ne baudžiamąja tvarka).

Kokie terminai taikomi šiam etapui?

Taikomi terminai: du, trys arba šeši mėnesiai atsižvelgiant į nusikaltimo sunkumą. Jei apklausos nebuvo galima užbaigti, terminą prokuroras gali pakeisti arba pratęsti, remdamasis rašytiniu prašymu.

Ar būsiu informuojamas apie tai, kas vyksta?

Apie tai, kas vyksta šiame etape, būsite informuojamas tol, kol patys tiesiogiai nedalyvausite procese.

Ar bus skirtas vertėjas, jei nemoku valstybinės kalbos?

Tuo atveju, jei jūsų bus paprašyta ką nors paaiškinti, į policiją atvyks vertėjas ir išvers klausimus, jūsų atsakymus, taip pat raštišką protokolą prieš jį pasirašant.

Kokiame etape galėsiu pasitarti su advokatu?

Advokatą galite pasikviesti apklausai. Advokato dalyvavimas šiame etape nėra privalomas, todėl advokatas nebus jums paskirtas, jei pats su juo nesusisiektėte. Galite klausyti advokato patarimo, tačiau negalite klausyti, kaip atsakyti į jau užduotą klausimą. Šiame etape turite turėti savo vertėją, kuris padėtų jums ir advokatui.

Ar manęs bus reikalaujama duoti parodymus? Ar turėčiau juos duoti?

Šiame etape policija gali jūsų paprašyti paaiškinti jų tiriamas aplinkybes. Privalote duoti teisingą paaiškinimą. Paaiškinimą duoti galite atsisakyti tuo atveju, jei jus (arba su jumis susijusį asmenį) gali patraukti baudžiamojo atsakomybės remiantis jūsų pareiškimu. Atsisakyti galite ir tuo atveju, jei pažeistumėte konfidencialumo įsipareigojimą.

Kas atsitiks, jei pasakysiu ką nors, kas nenaudinga mano bylai?

Jūsų parodymai bus naudojami tik priimančiam sprendimui, ar už konkretų nusikaltimą baudžiamojo atsakomybės bus patrauktas konkretus asmuo. Jei baudžiamoji byla jau pradėta, jūsų parodymai bus laikomi liudytojo parodymais tik tuo atveju, jei jie buvo pateikti pakankamai anksti ir jų nebuvo galima vėliau pakartoti. Be to, parodymai turi būti duodami teisėjui. Kitais atvejais parodymus turėsite duoti dar kartą vėlesniame baudžiamojo proceso etape (dažniausiai teisme).

Ar galiu susisiekti su šeimos nariu arba draugu?

Jūsų prašymu kurį nors iš jūsų šeimos narių arba draugų apie tai, kad jūs sulaikytas, informuos policija, jei tai netrukdytų policijos tyrimui ir nebus pernelyg sunku.

Ar prireikus galiu kreiptis į gydytoją?

Gydytojo apžiūrą organizuos ir pažymą apie jūsų sveikatos būklę gaus policija tuo metu, kai jūs atvedamas į apklausą arba sulaikomas. Jei gydytojas mano esant reikalingą, turite būti nedelsiant paleistas. Prireikus policija jus nugabens į gydymo įstaigą.

Ar galiu susisiekti su savo ambasada, jei esu kitos šalies pilietis?

Teisės susisiekti su savo ambasada ir konfidencialumo sąlygomis pasikalbėti su ambasados atstovais galite reikalauti bet kuriame baudžiamojo proceso etape.

Gyvenu kitoje valstybėje. Ar privalau būti tyrimą vykdančioje valstybėje, kol vyksta ikiteisminis tyrimas?

Teisėjas gali nurodyti jus apklausti, kol dar neišvykote iš šalies, jei tai itin svarbu bylai ir užtikrinant, kad nebūtų prarasti įrodymai. Po to, kai išvykote iš šalies, taip pat galite būti apklaustas, jei pateikiamas prašymas atitinkamoms jūsų gyvenamosios vietos valstybės institucijoms.

Ar galiu būti išsiųstas atgal į savo valstybę?

Šiame etape negalite.

Ar būsiu laikomas suimtas ar būsiu paleistas?

Jei jūsų dalyvavimas būtinas, į teismą būsite atvedintas arba būsite suimtas. Jei jums nebus pateikti kaltinimai arba nebūsime pristatytas teisėjui per 48 valandas nuo sulaikymo pradžios arba sprendimo dėl jūsų suėmimo momento, turėsite būti paleistas.

Ar galiu išvykti iš šalies, vykstant ikiteisminiam tyrimui?

Taip.

Ar manęs bus pareikalauta pirštų antspaudų, DNR (pvz., plaukų, seilių) mėginių arba kitokių kūno skysčių?

Jūsų pirštų antspaudai, DNR ir kraujo mėginiai, biologinės medžiagos mėginiai gali būti paimti arba daromi jūsų kūno matavimai, atliekama kūno apžiūra arba panašūs veiksmai, jei tai yra būtina, siekiant nustatyti jūsų tapatybę arba patikrinti, ar ant jūsų kūno nėra nusikaltimo pėdsakų, taip pat jei tai būtina įrodymams.

Fizinio pasipriešinimo atveju tai gali būti sprendžiama gavus prokuroro sutikimą. Jei nesutiksite, gali būti skirta iki 50 000 CZK bauda.

Jei tokiu būdu gautos informacijos nebereikia tolesniame procese arba siekiant užkardyti nusikalstamą veiką, ją nustatyti ar išaiškinti, informacija bus sunaikinta.

Ar galiu prisipažinti kaltas dėl visų arba kai kurių kaltinimų prieš teisiamąjį posėdį?

Jei jūsų kaltės pripažinimas yra patikimas, tai gali būti pagrindas bylos nagrinėjimui pradėti arba sprendimui dėl supaprastinto proceso.

Ar gausiu informacijos apie prieš mane liudijusius liudytojus ir apie kitus įrodymus?

Šiame proceso etape jokios šio pobūdžio informacijos negausite.

Ar bus reikalaujama informacijos apie mano teistumą?

Taip. Policija gaus jūsų teistumo duomenų kopiją.

Baudžiamojo proceso pradžia – ikiteisminis tyrimas (2)

Kokia šio etapo paskirtis?

Ikiteisminio tyrimo metu policija ieško bylai svarbių įrodymų ir juos tiria. Policija renka ir kaltinamajam naudingus, ir nenaudingus įrodymus.

Kokie yra ikiteisminio tyrimo terminai?

Taikomi terminai: du, trys arba šeši mėnesiai atsižvelgiant į nusikaltimo sunkumą. Šį terminą prokuroras gali pratęsti pagal raštišką motyvuotą policijos prašymą. Tačiau kiekvienu bent vieną kartą per mėnesį prokuroras turi patikrinti, ar pagrindas yra.

Policija turi dirbti kaip įmanoma greičiau. Jei dėl praleistų terminų patiriate neigiamų padarinių, galite kreiptis į prokurorą, kad šis klausimas būtų išspręstas.

Jei terminus praleidžia prokuroras, šį klausimą spręsti galite paprašyti prokuroro viršininko.

Dėl bylos vilkinimo kaltinamasis gali reikalauti neturtinės žalos arba nuostolių atlyginimo. Į šiame etape praleistus terminus teismas atsižvelgs skirdamas bausmę.

Ar būsiu informuojamas apie tai, kas vyksta?

Gausite nutartį dėl baudžiamojo proceso pradžios. Joje bus pateiktas veikos, kuria jūs kaltinamas, aprašymas, teisiniai pagrindai ir priežastys. Dėl šios nutarties per tris dienas galite pateikti prieštaravimą. Sprendimą dėl jūsų prieštaravimo priims prokuroras.

Apie ikiteisminio tyrimo veiksmus bus pranešta jums ir jūsų advokatui. Teisę juose dalyvauti, užduoti klausimus liudytojams ir teikti įrodymus turėsite per savo advokatą. Jei yra teisėtų priežasčių, jums ir jūsų advokatui gali būti neleidžiama susipažinti su jūsų tyrimo medžiaga kol vyksta ikiteisminis tyrimas.

Ar bus skirtas vertėjas, jei nemoku valstybinės kalbos?

Jei nemokate čekų kalbos, per apklausą jums bus užtikrintas kalbos, kurią mokate arba jūsų gimtosios kalbos vertėjas.

Vertėjas jums bus skirtas atliekant tyrimo veiksmus. Šiame etape policija leis jums dalyvauti ir, jei pageidausite, užduoti klausimus.

Jei paprašysite, jums bus pateiktas nutarties dėl baudžiamojo proceso pradžios, dėl suėmimo arba dėl lygtinio baudžiamojo tyrimo sustabdymo vertimas raštu.

Kokiame etape galėsiu pasitarti su advokatu?

Tai galima daryti bet kuriuo metu ir turi būti užtikrinamas pokalbio konfidencialumas. Vertėjas bus paskirtas advokato prašymu. Advokatą pasirinkti galite pats (žr. [1 duomenų suvestinę](#)).

Ar manęs bus reikalaujama pateikti informacijos? Ar turėčiau ją teikti?

Turite teisę pareikšti savo nuomonę dėl bylos. Taip pat turite teisę nieko nesakyti.

Ar galiu nušalinti apklausą vykdančį pareigūną, prokurorą arba teisėją?

Galite prašyti nušalinti policijos pareigūną arba prokurorą, taip pat teismo sekretorių, probacijos pareigūną, teismo raštinės tarnautoją, teismo ekspertą ir vertėją, taip pat ir teisėją, jei, jūsų nuomone, jie yra šališki, tai yra, jei, jūsų manymu, šiems asmenims kyla interesų konfliktas dėl jūsų bylos arba kurios nors iš bylos šalių arba jų atstovų, ir dėl to jie negali priimti nešališkų sprendimų.

Iš esmės asmuo gali būti laikomas šališku, jei jis byloje jau atliko kitas procesines pareigas. Pavyzdžiui, teisėjas negali priimti nuosprendžio ir skirti bausmės, jei jis priėmė nutartį dėl suėmimo ikiteisminiame procese arba nutartį dėl pokalbių telefonu pasiklausymo ir pan.

Sprendimą dėl jūsų pareikšto nušalinimo pirmiausia priima asmuo, dėl kurio šališkumo jūs teikiate prašymą nušalinti.

Jei sprendimas jūsų netenkina, to asmens sprendimą galima per tris dienas apskųsti ir sprendimą priims aukštesnė institucija. Šališko asmens priimti procesiniai sprendimai negali būti vykdomi baudžiamajame procese.

Kas atsitiks, jei pasakysiu ką nors, kas nenaudinga mano bylai?

Viskas, ką pasakysite, gali būti panaudota jūsų naudai arba prieš jus. Jūsų parodymai šiame proceso etape gali būti panaudoti kaip įrodymai.

Ar galiu susisiekti su šeimos nariu arba draugu?

Ar galite susisiekti su šeima arba draugais per apklausą, sulaikymą arba suėmimą, nuspręš policija. Jei jūs suimtas, turite teisę rašyti laiškus (jei esate suimtas ir yra pavojus, kad darysite poveikį liudytojams, jūsų laiškus perskaitys Čekijos Respublikos kalėjimų tarnyba; tikrinti jūsų korespondenciją turi teisę ir prokuroras).

Jei atliekate laisvės atėmimo bausmę, turite teisę į pasimatymus kas dvi savaites, tačiau jei esate suimtas dėl grėsmės, kad galite daryti poveikį liudytojams, jūsų pasimatymuose dalyvaus trečiasis asmuo.

Ar prireikus galiu kreiptis į gydytoją?

Jei esate kalinamas, jus apžiūrės laisvės atėmimo įstaigos gydytojas, kuris privalo jums suteikti tinkamą medicinos priežiūrą. Jei jūs apklausiamas arba suimamas, žr. [#Podstránka_1čia](#).

Ar galiu susisiekti su savo ambasada, jei esu kitos šalies pilietis?

Taip. Tai galite padaryti bet kuriame proceso etape. Susitikimas su konsuliniu pareigūnu yra konfidencialus. Jei sutiksite, apie tai, kad jūs suimtas, konsulatą informuos teismas.

Aš esu iš kitos valstybės narės. Ar privalau dalyvauti per visą ikiteisminį tyrimą?

Dalyvauti nebūtina, jei jūsų apklausa jau įvyko ir per ikiteisminį tyrimą būti nepageidaujate. Jei yra pavojus, kad galite pasislėpti, būsite suimtas arba jums bus leista išvykti pagal raštišką pasižadėjimą, kad atvyksite gavę šaukimą.

Ar galiu būti išsiųstas atgal į savo valstybę?

Taip, jei tenkinamos jūsų ekstradicijos arba perdavimo baudžiamajam procesui arba bausmei vykdyti kitoje valstybėje sąlygos ir tokia procedūra nėra draudžiama pagal įstatymus.

Ar galiu išvykti iš šalies, vykstant ikiteisminiam tyrimui?

Taip, tačiau privalote nurodyti galiojantį pašto adresą arba kitaip palaikyti ryšius su institucijomis, atsakingomis už baudžiamąjį procesą. Priešingu atveju galite būti suimtas ir patalpintas areštinėje.

Ar manęs bus pareikalauta pirštų antspaudų, DNR (pvz., plaukų arba seilių) mėginių arba kitokių kūno skysčių? Ar gali būti vykdoma kūno apžiūra?

Jei tai būtina, taip. Tokį reikalavimą turite vykdyti.

Ar gali mano namuose, verslo patalpose, automobilyje būti atlikta krata arba apieškoti kiti daiktai?

Taip, krata namuose gali būti atliekama teisėjui priėmus nutartį. Kitose patalpose krata gali būti atliekama gavus prokuroro arba policijos orderį.

Ar galiu prisipažinti kaltas dėl visų arba kai kurių kaltinimų prieš teisiamąjį posėdį?

Taip. Galite prisipažinti kaltas per policijos apklausą.

Ar kaltinimas gali būti pakeistas prieš pradėdam bylos nagrinėjimą?

Ne. Gali būti pakeistas tik kaltinimo kvalifikavimas. Nauja nusikalstama veika galite būti apkaltintas tik priėmus naują sprendimą dėl baudžiamojo proceso pradžios.

Ar man gali pateikti kaltinimus dėl nusikaltimo, kuriuo jau buvau kaltintas kitoje valstybėje narėje?

Taip. Tačiau tai netaikoma, jei baudžiamasis procesas jūsų byloje kitoje valstybėje narėje baigtas nuosprendžiu, jei jis atidėtas, baigtas patvirtinimu arba taikos sutartimi arba jei byla buvo perduota nagrinėti iš naujo dėl pažeidimo, o ne dėl nusikaltimo.

Ar gausiu informacijos apie prieš mane liudijančius liudytojus?

Jų tapatybę galite sužinoti ir su jų parodymų turiniu galite susipažinti peržiūrėdamas bylos medžiagą arba jei jūs pats ar jūsų gynėjas dalyvaujate per jų apklausą. Įslaptintų liudytojų tapatybę jums nebus atskleista.

Ar gausiu informacijos apie man nepalankius įrodymus?

Taip. Gausite, kai jums ir jūsų gynėjui bus leista susipažinti su bylos medžiaga.

Ar bus reikalaujama informacijos apie mano teistumą?

Taip.

Suėmimas (3)

Ar būsiu laikomas suimtas ar būsiu paleistas?

Suimtas gali būti tik asmuo, kuriam pareikšti kaltinimai.

Jei jūs perduodamas teismui per 48 valandas nuo suėmimo arba 24 valandas nuo sulaikymo, ar jums skirti kardomąjį kalinimą, spręš teismas.

Suėmimo pagrindai:

tikimybė, kad vengsite baudžiamojo persekiojimo arba bausmės (suėmimas dėl slėpimosi pavojaus);

tikimybė, kad trukdysite tyrimui, pavyzdžiui, darydamas poveikį liudytojams (suėmimas dėl poveikio pavojaus);

tikimybė, kad pabaigsite daryti pradėtą nusikaltimą arba padarysite naują nusikaltimą (kardomasis kalinimas).

Kai suėmimo pagrindai išnyks, būsite paleistas prokuroro sprendimu.

Taip pat jus turi paleisti pasibaigus terminams. Suėmimas dėl poveikio pavojaus negali būti ilgesnis nei 3 mėnesiai. Kardomojo kalinimo ir slėpimosi pavojaus atveju – vieneri metai, jei galima skirti iki 5 metų laisvės atėmimo bausmę; 2 metai, kai bausmė gali būti griežtesnė; 3 metai ypatingai sunkių nusikaltimų atveju; ir 4 metai, jei už nusikaltimą gali būti skiriama išimtinė bausmė.

Tačiau tik vienas trečdalis šių terminų taikomas ikiteisminiam tyrimui. Du trečdaliai taikomi suėmimui teismo proceso laikotarpiu.

Jūsų suėmimo pagrindai nuolat peržiūrimi. Jei esate suimtas tris mėnesius, taip pat jei praėjo 30 dienų nuo kaltinimo pareiškimo ir kas tris mėnesius nuo ankstesnio sprendimo įsigaliojimo prokuroras turi priimti naują sprendimą.

Kaip galiu būti paleistas iš suėmimo?

Visais atvejais turite teisę prašyti būti paleidžiamas praėjus 14 dienų nuo paskutinio sprendimo dėl suėmimo įsigaliojimo. Tačiau jei prašyme galite nurodyti kitas priežastis, prašyti paleidimo galite bet kuriuo metu.

Jei suėmimas paskirtas, manant, kad slėpsitės arba trukdysite tyrimui, turite teisę prašyti suėmimą pakeisti:

raštišku pasižadėjimu, kad laikysitės įstatymų ir gavę šaukimą atvyksite į teismą;

teismo nustatyta pinigine garantija (užstatu);

probacijos pareigūno priežiūra;

suinteresuotos pilietinės visuomenės organizacijos arba kito patikimo asmens garantija.

Piniginė garantija nepriimama, kai kardomasis kalinimas skirtas dėl tam tikrų įstatyme numatytų nusikaltimų. Piniginę garantiją galite pateikti jūs pats arba kitas asmuo.

Sprendimas ikiteisminiame procese – kaltinimas (4)

Kokia šio etapo paskirtis?

Šiuo etapu pabaigiamas baudžiamosios bylos tyrimas ir prokuroras priima sprendimą dėl kurios nors iš šių procedūrų:

perduoti byla kitai institucijai;

nutraukti baudžiamąją bylą;

sąlyginai sustabdyti baudžiamąją bylą;

patvirtinti taikos sutartį; arba

pareikšti jums kaltinimus teisme.

Ar būsi informuojamas apie tai, kas vyksta?

Jums bus pateiktas prokuroro sprendimas arba kaltinimas. Turite teisę pareikšti prieštaravimą dėl:

jums iškeltos bylos;

baudžiamosios bylos sustabdymo;

baudžiamosios bylos sąlyginio sustabdymo;

taikos sutarties.

Sprendimą dėl jūsų prieštaravimo priims vyresnysis prokuroras.

Ar bus paskirtas vertėjas, jei nemoku čekų kalbos?

Žr. [Baudžiamojo proceso pradžia – ikiteisminis tyrimas \(2\)](#).

Kokiame etape galėsiu pasitarti su advokatu?

Žr. [#Podstránka_2Baudžiamojo proceso pradžia – ikiteisminis tyrimas \(2\)](#).

Ar būsi laikomas suimtas ar būsi paleistas?

Jei suėmimo pagrindai neišnykę ir nesuėjo įstatyme numatyti suėmimo terminai, kaltinimo pareiškimas neturi įtakos suėmimo trukmei.

Ar kaltinimai gali būti pakeisti prieš teisminį bylos nagrinėjimą?

Šiame etape kaltinimas ir prokuroro sprendimas turi būti pagrįstas faktais, dėl kurių buvo pareiškta kaltinimas. Kvalifikavimas gali būti pakeistas, jei, prokuroro nuomone, tai yra tinkama.

Ar galiu būti nuteistas ir nubaustas be teismo?

Nesunkių nusikaltimų atveju teisėjas, nerengdamas bylos nagrinėjimo posėdžio, gali priimti baudžiamąjį įsakymą, kuriame nusprendžia dėl jūsų kaltės ir bausmės.

Baudžiamuoju įsakymu gali būti skirta:

lygtinis nuteisimas laisvės atėmimu arba namų areštas vieneriems metams;

viešieji darbai;

draudimas užsiimti tam tikra veikla penkeriems metams;

piniginė bausmė;

draudimas išvykti iš gyvenamosios vietos penkeriems metams;

deportavimas iki penkerių metų;

arba panaši bausmė.

Jei įsakymo neapskūsite per 8 dienas nuo jo įteikimo, jis įsigalios ir bus vykdytinas. Jei įsakymą per šiuos terminus apskūsite arba jis negali būti įteiktas, bus šaukiamas teismasis posėdis. Žr. [3 duomenų suvestinę](#).

Ar gausiu informacijos apie man nepalankius įrodymus?

Įrodymai pateikti kaltinime, kurį prokuroras pareiškė teismajame posėdyje. Kitus įrodymus galima rasti bylos medžiagoje arba jie bus pateikti nagrinėjant jūsų bylą teisme.

Ar bus reikalaujama informacijos apie mano teistumą?

Ši informacija jau bus jūsų bylos medžiagoje.

Sutrumpintas ikiteisminis tyrimas (5)

Kokia šio etapo paskirtis?

Jei įtariamasis užklumpamas darant nusikaltimą, už kurį jis gali būti nuteistas ne daugiau kaip 3 metams laisvės atėmimo, arba kai yra tikimybė, kad teismo posėdis įvyks per 2 savaites, gali būti vykdomas sutrumpintas procesas.

Tokiu atveju policija informuos įtariamąjį apie nusikaltimą, kuriuo jis įtariamasis, nepradėdama baudžiamojo persekiojimo. Jei sutrumpintas ikiteisminis procesas baigiamas per dvi savaites, prokuroras gali pateikti teismui prašymą dėl bausmės skyrimo kaltininkui.

Ar būsi informuojamas apie tai, kas vyksta?

Apie įtariamą nusikaltimą būsite informuotas ne vėliau kaip apklausoje. Jums bus suteikta informacija apie jūsų teises.

Ar bus paskirtas vertėjas, jei nemoku valstybinės kalbos?

Taip. Bus paskirtas kalbos, kurią jūs mokate, arba jūsų gimtosios kalbos vertėjas. Raštiškas prašymas skirti bausmę bus išverstas.

Kokiame etape galėsiu pasitarti su advokatu?

Bet kuriame etape, jei pasirinkote advokatą. Jei po apklausos nesate paleidžiamas ir neturite advokato, jį jums skirs teismas.

Ar manęs bus reikalaujama pateikti informacijos? Ar turėčiau ją teikti?

Žr. [Baudžiamojo proceso pradžia – ikiteisminis tyrimas \(2\)](#).

Kas atsitiks, jei pasakysiu ką nors, kas nenaudinga mano bylai?

Galite apsunkinti savo padėtį ir gali būti priimtas apkaltinamasis nuosprendis.

Ar galiu susisiekti su šeimos nariu arba draugu? Ar prireikus galiu kreiptis į gydytoją?

Žr. [Baudžiamojo proceso pradžia – ikiteisminis tyrimas \(2\)](#).

Ar galiu susisiekti su savo ambasada, jei esu kitos šalies pilietis?

Žr. [Baudžiamojo proceso pradžia – ikiteisminis tyrimas \(2\)](#).

Aš esu iš kitos valstybės narės. Ar turiu dalyvauti, kol vyksta ikiteisminis tyrimas?

Jei esate paleistas, tyrimą vykdančioje valstybėje būti neprivaloma. Tačiau reiktų palaikyti ryšį su institucijomis, atsakingomis už baudžiamąjį procesą, nurodyti galiojantį pašto adresą, kad jūsų nebuvimas nebūtų laikomas pabėgimu, už kurį jus gali nubausti.

Ar galiu būti išsiųstas atgal į savo valstybę?

Taip, jei teismas skirs bausmę – deportavimą

Ar būsiu laikomas suimtas ar būsiu paleistas?

Jei yra pagrindas jus laikyti suimtą, būsite suimtas. Žr. [Suėmimas \(3\)](#).

Ar manęs bus pareikalauta pirštų antspaudų, DNR (pvz., plaukų arba seilių) mėginių arba kitokių kūno skysčių? Ar gali būti vykdoma kūno apžiūra? Ar gali mano namuose, verslo patalpose, automobilyje būti atlikta krata arba apieškoti kiti daiktai?

Žr. [#Podstránka_2 Baudžiamojo proceso pradžia – ikiteisminis tyrimas \(2\)](#).

Ar galiu prisipažinti kaltas dėl visų arba kai kurių kaltinimų prieš teisiąjį posėdį?

Taip. Per pirmąją apklausą arba teismui nagrinėjant bylą supaprastinta tvarka.

Ar kaltinimai gali būti pakeisti prieš teisminį bylos nagrinėjimą?

Kaltinimas negali būti papildytas naujais faktais. Tačiau gali būti pakeistas teisinis pagrindas.

Ar man gali pareikšti kaltinimus dėl nusikaltimo, kuriuo jau buvau kaltintas kitoje valstybėje narėje?

Žr. [Baudžiamojo proceso pradžia – ikiteisminis tyrimas \(2\)](#). [#Podstránka_2](#)

Ar gausiu informacijos apie prieš mane liudijančius liudytojus? Ar gausiu informacijos apie man nepalankius įrodymus ?

Taip. Ją gausite, kai jums bus leista susipažinti su bylos medžiaga (paprastai sutrumpinto proceso pradžioje) arba apklausose, jei dalyvaujate.

Ar bus reikalaujama informacijos apie mano teistumą?

Taip.

Susijusios nuorodos

[Baudžiamojo proceso kodeksas](#)

[Teisingumo ministerija](#)

[Teisinė informacija visiems](#)

[Baudžiamasis kodeksas](#)

[Čekijos Respublikos policijos įstatymas Nr. 273/2008](#)

[1963 m. balandžio 24 d. Vienos konvencija dėl konsulinių santykių](#)

[Asmens duomenų apsaugos įstatymas Nr. 101/2000 \(rink.\)](#)

Paskutinis naujinimas: 03/07/2019

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija neprisiima jokios atsakomybės ar teisių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisykles rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

3. Mano teisės vykstant teismo procesui

Šioje duomenų suvestinėje apibūdinamos jūsų teisės vykstant teismo procesui.

Pagrindinės teisės

Baudžiamojo proceso metu turite šias teises:

- tikėtis, kad už baudžiamąjį procesą atsakingos institucijos dirbs kaip įmanoma greičiau ir užtikrins visas jūsų teises bei pagrindines laisves;
- reikalauti, kad už baudžiamąjį procesą atsakingos institucijos dirbtų taip, kad nebūtų pagrįstų abejonių dėl aplinkybių, kurios yra būtinos teisingam sprendimui priimti. Jos vienodai rūpestingai turi vertinti jums palankius ir nepalankius įrodymus;
- būti už baudžiamąjį procesą atsakingos institucijos informuotam apie savo teises ir turėti galimybę tas teises įgyvendinti;
- pareikšti nuomonę dėl jums pareikštų kaltinimų ir juos pagrindžiančių įrodymų;
- atsisakyti duoti parodymus;
- susipažinti su tyrimo dokumentais, gauti jų išrašus ir žymėtis duomenis, savo sąskaita daryti kopijas;
- dalyvauti nagrinėjant bylą teisiąjame posėdyje ir viešuose posėdžiuose apeliaciniame procese;
- pasakyti baigiamąją kalbą teisiąjame posėdyje ir viešame apeliacinio skundo nagrinėjimo posėdyje bei pateikti paskutinį prašymą;
- pateikti gynybos argumentus ir įrodymus;
- teikti prašymus (dėl įrodymų nagrinėjimo ir sprendimo priėmimo) bei pareiškimus;
- naudotis teisių gynimo priemonėmis (paprastai tai – skundas, prieštaravimas ir specialusis prašymas atnaujinti bylą, skundas dėl teisės pažeidimo ir apeliacinis skundas);
- pasirinkti gynėją (jei gynėjo nepasirenkate pats, jį gali parinkti šeimos nariai arba kitas dalyvaujantis asmuo) ir gauti jo konsultacijas net ir tokių veiksmų, kuriuos atlieka tik už baudžiamąjį procesą atsakinga institucija, metu;
- bendrauti su savo gynėju konfidencialumo sąlygomis, jei esate suimtas arba atliekate laisvės atėmimo bausmę;
- reikalauti, kad būtumėte apklausiamas dalyvaujant jūsų gynėjui ir kad jis dalyvautų kitose ikiteisminio tyrimo dalyse;
- su institucijomis, atsakingomis už baudžiamąjį procesą, bendrauti savo gimtąja arba kita jūsų mokama kalba, jei pareiškiate, kad nemokate čekų kalbos.

Teisminis bylos nagrinėjimas

Parengiamasis kaltinimų aptarimas

Pareiškus kaltinimus, juos išnagrinės pirmininkaujantis teisėjas ir nuspręs, ar būtinas parengiamasis aptarimas, ar galima skirti teisiąjį posėdį.

Pasibaigus parengiamajam kaltinimų aptarimui, teismas gali nuspręsti:

- perduoti bylą sprendimui dėl jurisdikcijos priimti;
- perduoti bylą kitai institucijai (jei tai nėra nusikaltimas, tačiau gali būti pažeidimas, t. t.);
- nutraukti baudžiamąją bylą;
- sustabdyti baudžiamąją bylą;
- grąžinti bylą prokuratūrai tyrimui papildyti;
- sąlyginai atidėti baudžiamosios bylos nagrinėjimą arba patvirtinti taikos sutartį.

Kur vyks teisiąjį posėdis?

Atsižvelgiant į nusikaltimo sunkumą, byla pirmąja instancija nagrinės apylinkės arba apygardos teismas, turintis jurisdikciją pagal nusikaltimo padarymo vietą, pagal kaltinamojo gyvenamąją vietą arba nusikaltimo aptikimo vietą

Ar teismasis posėdis bus viešas?

Taip, teismasis posėdis yra viešas. Tačiau kai kuriais atvejais visuomenei gali būti neleidžiama dalyvauti.

Kas nagrinės bylą?

Bylą nagrinės teisėjų kolegija arba vienas teisėjas.

Ar galiu nušalinti teisėją?

Taip. Žr. [2 duomenų suvestinę](#).

Ar kaltinimai gali būti pakeisti vykstant eismui nagrinėjimui?

Teisiamajame posėdyje nagrinėjama tik ta veika, kuri aprašyta kaltinime. Tačiau jei paaiškėtų, kad padarėte kitas veikas, per parengiamąjį kaltinimo aptarimą arba teismo posėdžio pabaigoje gali būti nuspręsta, kad byla bus grąžinta prokuratūrai tyrimui papildyti.

Peržiūrėtame kaltinamajame akte bus pateikti nauji kaltinimai. Teismas gali nuspręsti, kad veika, už kurią jūs teisiamas, turėtų būti kvalifikuojama kaip lengvesnė arba sunkesnė, nei siūlo prokuratūra.

Kas bus, jei prisipažinsiu kaltas dėl visų arba kai kurių kaltinimų teisiamajame posėdyje?

Jei prisipažinsite kaltas, teismas tęs jus naudai liudijančių asmenų parodymų nagrinėjimą ir vertinimą.

Kokios yra mano teisės teismo proceso metu?

Žr. [Pagrindinės teisės](#) šios duomenų suvestinės pradžioje. Yra ir kitų specialių teisių, kurios taikomos esant specialioms procesinėms aplinkybėms.

Ar turiu dalyvauti teisiamajame posėdyje? Ar jis gali vykti be manęs?

Teismasis posėdis gali vykti jums nedalyvaujant, išskyrus tuos atvejus, kai:

esate suimtas;

atliekate laisvės atėmimo bausmę;

byla yra susijusi su nusikaltimu, už kurį jums gali būti skirta didesnė nei 5 metų laisvės atėmimo bausmė. Tačiau net tokio pobūdžio teisiamajame posėdyje galite nedalyvauti, jei teismo paprašysite bylą nagrinėti jums nedalyvaujant.

Tais atvejais, kai privalomas gynėjo dalyvavimas (žr. [1 duomenų suvestinę](#)), teisiamasis posėdis negali vykti gynėjui nedalyvaujant.

Jei gyvenu kitoje valstybėje narėje, ar galiu dalyvauti naudojant vaizdo nuotolinio perdavimo priemones?

Tokiu būdu dalyvauti teisiamajame posėdyje nėra galimybės.

Ar turėsiu dalyvauti per visą teisminį bylos nagrinėjimą?

Turėsite dalyvauti per visą teisminį bylos nagrinėjimą. Neprivalote dalyvauti atliekant procesinius veiksmus, kurie vykdomi ne teisiamajame posėdyje, tačiau jei pageidaujate, jūs pats arba jūsų gynėjas gali juose dalyvauti.

Ar man bus paskirtas vertėjas, jei nesuprantu, kas vyksta?

Taip. Žr. [Pagrindinės teisės](#) šios duomenų suvestinės pradžioje.

Ar privalau turėti advokatą? Ar advokatas man bus skirtas? Ar galiu savo advokatą pakeisti?

Bylos, kuriose privaloma turėti gynėją, nurodytos Baudžiamojo proceso kodekse. Žr. [1 duomenų suvestinę](#).

Ar turiu teisę, ar pareigą duoti parodymus teisiamajame posėdyje?

Teismo posėdžio metu turite teisę į gynybą, tai yra, gintis pats arba per savo gynėją. Per visą teismąjį procesą teismas jums arba jūsų gynėjui leis pareikšti nuomonę dėl visų procesinių veiksmų. Savo teise gintis neprivalote pasinaudoti ir galite atsisakyti duoti parodymus.

Kokie bus padariniai, jei teismo nagrinėjimo pasakysiu netiesą?

Kaip kaltinamasis, tiesą sakyti teisme neprivalote. Tačiau jei sąmoningai pateiksite neteisingus faktus, kad baudžiamojon atsakomybėn būtų patrauktas kas nors kitas, vėliau galite būti kaltinamas dėl šmeižto.

Kokios yra mano teisės dėl prieš mane turimų įrodymų?

Turite teisę pareikšti nuomonę dėl įrodymų ir siūlyti papildomus įrodymus arba įrodymus, kurie pagrindžia jūsų gynybos argumentus.

Nuomonę dėl įrodymų turėsite galimybę pareikšti baigiamojoje kalboje, kai visi atskiri įrodymai bus išnagrinėti.

Kokius įrodymus galiu teikti savo naudai? Kokiomis sąlygomis?

Be savo parodymų galite siūlyti įrodymus, kuriais būtų paneigta arba sumažinta jūsų kaltė, pavyzdžiui, galite siūlyti apklausti liudytojus, ginčyti įrodymus, nurodyti liudytojus, atkurti nusikaltimo vietą, užduoti klausimus ekspertams, teikti dokumentinius įrodymus, siūlyti atlikti kratą ir taip toliau.

Turite teisę teismui siūlyti tokius įrodymus išnagrinėti. Ar tai daryti, nuspręs teismas. Papildomų įrodymų teikti teisiamajame posėdyje nebegalima, kai pirmininkaujantis teisėjas paskelbia, kad įrodymai surinkti.

Ar galiu pasisamdyti privatų detektyvą įrodymams gauti?

Privataus detektyvo paslaugomis naudotis galima. Tačiau detektyvas turi veikti pagal įstatymus, kad gauti įrodymai būtų priimtini teisminiame bylos nagrinėjime. Privatus detektyvas negali daryti poveikio liudytojams.

Ar galiu prašyti, kad liudytojas liudytų mano naudai?

Jei manote, kad tam tikro asmens įrodymai bus naudingi jūsų bylai, galite siūlyti tą asmenį apklausti. Tačiau negalite daryti poveikio liudytojams.

Į kokią informaciją apie mano teistumą bus atsižvelgta?

Į jūsų teistumo duomenis gali būti atsižvelgta skiriant bausmę, jei teistumas nėra išnykęs.

Kuo baigsis teisminis bylos nagrinėjimas?

Teisminis bylos nagrinėjimas gali baigtis šiais būdais:

byla gali būti grąžinta prokuratūrai tyrimui papildyti;

jei veika nėra nusikaltimas, tačiau gali būti pažeidimas, byla gali būti perduota kitai institucijai. Baudžiamoji byla gali būti nutraukta;

baudžiamoji byla gali būti nutraukta sąlyginai arba gali būti patvirtinta taikos sutartis;

teismas gali priimti apkaltinamąjį arba išteisinamąjį nuosprendį.

Bausmės, nukentėjusiojo teisės

Kokia bausmė gali būti paskirta?

Baudžiamajame kodekse numatyta, kad tuo atveju, jei padarėte nusikaltimą, jums gali būti skirta:

laisvės atėmimas, kuris (jei įstatymas konkrečiai nenustato kitaip) gali būti be galimybės atidėti bausmės vykdymą, lygtinis arba lygtinis su priežiūra. Taip pat galima išimtinė bausmė. Tai yra arba laisvės atėmimas 20-30 metų, arba laisvės atėmimas iki gyvos galvos;

namų areštas;

viešieji darbai;

turto konfiskavimas;

piniginė bauda;
daikto arba kito turto konfiskavimas;
draudimas užsiimti tam tikra veikla;
draudimas išvykti iš gyvenamosios vietos;
draudimas lankyti sporto, kultūros arba visuomeniniuose renginiuose;
garbės vardų arba apdovanojimų atėmimas;
karinio laipsnio atėmimas;
deportacija.

Koks yra nukentėjusiojo vaidmuo teisiamaajame posėdyje?

Nukentėjusysis – tai asmuo, kuris dėl nusikaltimo patyrė fizinę, turtinę, moralinę arba kitokią žalą. Jis turi teisę:
būti atstovaujamas įgalioto asmens; jei nukentėjusysis neturi lėšų, gali būti skiriama nemokama advokato teisinė pagalba;
teikti prašymus dėl papildomų įrodymų;
susipažinti su bylos medžiaga;
dalyvauti teisiamaajame posėdyje ir viešame posėdyje apeliaciniame procese;
pareikšti nuomonę dėl bylos iki teisiamaajo posėdžio pabaigos;
jei nukentėjusysis pagal įstatymą turi teisę į žalos atlyginimą ir priimamas apkaltinamasis nuosprendis, nukentėjusysis gali prašyti teismo priteisti iš kaltinamojo kompensaciją. Prašymas turi būti pateikiamas ne vėliau, kaip iki parodymų davimo pradžios teisiamaajame posėdyje;
jei nukentėjusiajam gali kelti grėsmę kaltinamojo arba nuteistojo buvimas laisvėje, nukentėjusysis turi teisę prašyti laiku pranešti apie tai, kad nuteistasis išleistas, slapstosi arba kitas panašias aplinkybes.

Susijusios nuorodos

[Teisingumo ministerija](#)

[Baudžiamoji teisė nespecialistams](#)

[Pagalba nukentėjusiems nuo nusikaltimų](#)

Paskutinis naujinimas: 03/07/2019

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija neprisima jokios atsakomybės ar teisiųjų įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisykles rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

4. Mano teisės teismui priėmus nuosprendį

Ar galiu apskusti nuosprendį?

Taip. Byloje priimtą nuosprendį galite apskusti, jei išvadose, kurios yra tiesiogiai su jumis susijusios, buvo klaidų. Apskusti galite apkaltinamąjį nuosprendį, bausmę ir (ar) priteistą žalos atlyginimą. Taip pat galite apskusti visas pirmosios instancijos teismo išvadas. Skundas pateikiamas:

raštu;
nuosprendį priėmusiam teismui;
per aštuonias dienas nuo nuosprendžio nuorašo įteikimo (jei nuorašas įteikiamas ir jums, ir jūsų gynėjui, terminas skaičiuojamas nuo abiejų nuorašų įteikimo dienos).

Apeliaciniame skunde turite aiškiai nurodyti, kurias nuosprendžio dalis skundžiate, kokie yra konkretūs nuosprendžio ir (ar) ankstesnių proceso etapų trūkumai. Apeliacinį skundą galite pateikti ir nenurodydamas konkrečių pagrindų. Tokiu atveju pirmosios instancijos pirmininkui pateikiamas prašymas pratęsti terminą išsamiems pagrindams pateikti.

Kokie yra apeliacinio skundo pagrindai?

Apeliacinį skundą galite paduoti dėl nuosprendžio išvadų klaidų, kurios yra tiesiogiai su jumis susijusios, arba dėl to, kad į nuosprendį neįtraukta tam tikra išvada. Apeliacinį skundą galite paduoti ir paaiškėjus naujoms aplinkybėms arba įrodymams.

Kokie bus padariniai, jei pateiksi skundą?

Nuosprendis neįsigalios ir nebus vykdytinas tol, kol apeliacinės instancijos teismas nepriims sprendimo. Jei esate suimtas, nebūsite paleistas vien todėl, kad pateikėte apeliacinį skundą.

Kas vyks nagrinėjant apeliacinį skundą?

Apeliacinės instancijos teismas išnagrinės, ar jūsų skunde yra visa būtina informacija. Jei ne, teismas jūsų arba jūsų gynėjo paprašys trūkumus ištaisyti per penkias dienas (per aštuonias dienas, jei neturite gynėjo; tokiu atveju pirmininkaujantis teisėjas paaiškinimus pateiks tiesiogiai jums).

Apeliacinio skundo kopija ir jo pagrindai bus pateikti kitoms byloje dalyvaujančioms šalims, o visa bylos medžiaga bus pateikta apeliacinės instancijos teismui. Skundą dėl apylinkės teismo priimto nuosprendžio nagrinės aukštesnės instancijos apygardos teismas, o skundą dėl apygardos teismo nuosprendžio nagrinės Aukščiausiasis teismas.

Teismo nagrinėjimo apeliacinės instancijos teisme pradžioje bus pristatytas skundžiamas nuosprendis ir pranešimas apie bylą.

Tada dėl skundo pasisakysite ir jį pagrįsite jūs. Jei nei jūs, nei jūsų gynėjas nedalyvauja, tai padarys pirmininkaujantis teisėjas.

Po to savo argumentus pristatys prokuroras ir visi kiti asmenys, kuriems teismo sprendimas gali turėti tiesioginės įtakos.

Išsakius prašymus, apeliacinės instancijos teismas nagrinės įrodymus, kurie yra būtini sprendimui dėl apeliacinio skundo priimti. Tai nedaroma tais atvejais, kai įrodymų nagrinėjimas būtų toks išsamus, kad tai reikštų pirmosios instancijos teismo atlikto darbo kartojimą.

Apeliacinės instancijos teismas gali:

apeliacinį skundą atmesti (jei skundas nepagrįstas, praleisti terminai, jis paduotas teisės neturinčio asmens arba dėl panašių priežasčių). Tai visais atvejais daroma viešame teismo posėdyje;

apeliacinį skundą atmesti (jei jo turinys neatitinka apeliaciniam skundui keliamų reikalavimų);

laikinai sustabdyti baudžiamąją bylą;

panaikinti ginčijamą nuosprendį arba jo dalį;

nuspręsti patikrinti bylos teisingumą teismui;

perduoti bylą kitai institucijai;

nutraukti baudžiamąją bylą (jei tai jau turėjo padaryti pirmosios instancijos teismas);

laikinai sustabdyti baudžiamąją bylą (jei tai jau turėjo padaryti pirmosios instancijos teismas).

Taip pat galima panaikinti ginčijamą nuosprendį dėl esminių proceso trūkumų:

nuosprendžio trūkumų (dviprasmiškumo, neišsamių bylos išvadų);

abejonių dėl bylos išvadų tikslumo arba jei būtina pakartoti įrodinėjimo procesą;

baudžiamojo kodekso nuostatų pažeidimo;
bausmės neadekvatumo;
neteisingo sprendimo dėl nukentėjusiojo teisių.
Panaikines nuosprendį, apeliacinės instancijos teismas:
grąžina bylą pirmosios instancijos teismui;
viešame posėdyje priima nuosprendį byloje;
nutraukia baudžiamąją bylą.

Kas atsitiks, jei apeliacinis skundas bus atmestas?

Jei prokuroras nėra nuosprendžio apskundęs, apeliacinės instancijos teismas negali priimti sprendimo, kuris pablogintų jūsų padėtį.

Kada nuosprendis įsiteisėja?

Jei apeliacinės instancijos teismas negrąžina bylos pirmosios instancijos teismui, jo sprendimu byla užbaigiama ir sprendimas įsiteisėja nuo jo paskelbimo momento. Pirmosios instancijos teismo nuosprendis įsiteisėja tada, kai praleidžiamas apeliacinio skundo pateikimo terminas.

Nuosprendžiui įsiteisėjus, galite:

- paduoti ypatingą skundą;
- paduoti prašymą teisingumo ministru pateikti skundą Aukščiausiajam teismui dėl teisės pažeidimų;
- paduoti prašymą leisti atnaujinti bylą.

Jei pirminis sprendimas buvo panaikintas, ar gausiu žalos atlyginimą?

Prašymą dėl žalos atlyginimo galite pateikti teisingumo ministerijai pagal [Įstatymą dėl valstybės institucijų padarytos žalos](#).

Jei skundas bus patenkintas, ar išliks įrašas apie teistumą?

Teistumas fiksuojamas tik tada, kai nuosprendis įsiteisėja. Jam įsiteisėjus, atitinkamas įrašas bus padarytas teistumo duomenų registre. Jei bus patenkintas ypatingasis skundas, įrašas bus ištrintas.

Aš esu iš kitos valstybės narės. Ar galiu pasibaigus teisminiam bylos nagrinėjimui būti išsiųstas atgal į savo valstybę?

Taip. Jūs galite būti perduotas atlikti bausmę, jei liko ne mažiau kaip 4 mėnesiai laisvės atėmimo.

Dėl ekstradicijos turi kreiptis atitinkamos valstybės kompetentinga institucija, o perdavimas turi nepažeisti konstitucinių normų ir pareigų, tarptautinių sutarčių dėl žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių.

Be to, teismas nuosprendyje gali nurodyti jus išsiųsti į jūsų valstybę.

Ar galiu apskusti sprendimą mane išsiųsti į mano gyvenamosios vietos valstybę?

Sprendimą apskusti galite tada, kai įteikiamas pranešimas dėl bausmės vykdymo. Galite apskusti sprendimą dėl ekstradicijos bausmės.

Jei esu nuteistas, ar gali mane vėl teisti už tą patį nusikaltimą?

Ne. Net ir kitose valstybėse narėse, išskyrus tais atvejais, kai duodamas leidimas atnaujinti bylą.

Ar informacija apie kaltinimus ir (ar) nuosprendį bus įtraukta į mano teistumo duomenis?

Taip. Informacija apie teistumą saugoma Baudžiamajame registre. Informaciją registruoti pateikia teismai. Informacija saugoma šimtą metų nuo jūsų gimimo datos.

Jei teistumas išnyksta, ši informacija iš Baudžiamojo registre pašalinama. Galite pateikti prašymą dėl išrašo iš registro. Duomenys gali būti ištrinami per įstatymų nustatytus terminus, atsižvelgiant į nuosprendžio griežtumą. Teistumo duomenys gali būti saugojami nuo vienerių metų po bausmės atlikimo iki 15 metų.

Ši informacija bus saugoma, nepaisant jūsų sutikimo.

Ar galiu prieštarauti dėl tokios informacijos saugojimo?

Galite pateikti administracinį skundą Prahos municipaliniame teisme.

Susijusios nuorodos

[Baudžiamoji teisė nespecialistams](#)

[Teisingumo ministerija](#)

Paskutinis naujinimas: 03/07/2019

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija nepriima jokios atsakomybės ar teisių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisykles rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

5. Kelių eismo taisyklių ir kiti nesunkūs pažeidimai

Pažeidimų įstatyme „pažeidimas“ apibrėžiamas kaip elgesys, kuriuo pažeidžiami visuomenės interesai arba jiems keliami grėsmė ir kuris yra konkrečiai priskirtas pažeidimams šiame arba kitame įstatyme.

Pirmiau nurodytos apibrėžty numatytos Pažeidimų įstatyme ir [Administracinių teisės pažeidimų kodekse](#). Jomis remiamasi procesuose dėl pažeidimų.

Kaip nagrinėjami greičio apribojimų, netinkamo transporto priemonių statymo taisyklių ir panašūs pažeidimai?

Kelių eismo taisyklių pažeidimus nagrinėja savivaldybės (miesto) institucija.

Savivaldybės institucija už tam tikrus pažeidimus gali skirti šias sankcijas:

už greičio viršijimą, atsižvelgiant į pažeidimo sunkumą, paprastai skiriama 1 000 –10 000 CZK bauda. Taip pat gali būti atimta teisė vairuoti transporto priemonę nuo vieno mėnesio iki vienerių metų.

už kitų Kelių eismo taisyklių pažeidimus, atsižvelgiant į pažeidimo sunkumą, gali būti skiriamos baudos nuo 1 500 iki 10 000 CZK ir teisės vairuoti transporto priemonę atėmimas iki vienerių metų;

už [Kelių eismo įstatymo](#) pažeidimą, dėl kurio padaromas eismo įvykis, kuriame žūva arba yra sužalojamas žmogus, gali būti skiriama bauda nuo 25 000 iki 50 000 CZK ir teisės vairuoti transporto priemonę atėmimas nuo vienerių iki dvejų metų.

Kokia tvarka nagrinėjamas pažeidimas?

Baudos skyrimo tvarka

Bauda skiriama už nesunkius pažeidimus, kurie yra įrodyti ir už kuriuos nepakanka įspėjimo. Jei norite mokėti mažesnę baudą, šį klausimą gali išspręsti eismo priežiūros institucija (taip pat ir policija), vietoje išduodama baudos kvita.

Įprastinė pažeidimo nagrinėjimo tvarka

Pažeidimai nagrinėjami taikant oficialią procedūrą. Procedūra pradeda valstybės institucijai, policijai, savivaldos institucijai, juridiniam asmeniui arba piliečiui pranešus apie pažeidimą.

Kol procedūra nepradėta, savivaldos institucija medžiagą gali perduoti kitai institucijai. Jei iš aplinkybių matyti, kad tai – nusikaltimas, medžiaga perduodama prokuratūrai.

Procedūroje dalyvausite kaip kaltinamasis. Nukentėjusysis taip pat bus bylos šalimi, jei būtina išnagrinėti nusikaltimu sukkelto žalos atlyginimo klausimą. Šalimi taip pat gali būti ir objekto arba daikto, kuris buvo arba gali būti areštuotas savininkas (pavyzdžiui, transporto priemonės savininkas). Kaltinimai dėl pažeidimo jums pareiškiama, pasibaigus pirmajam procedūros posėdžiui.

Jūs turite teisę:

pareikšti nuomonę dėl visų veikų, kuriomis esate kaltinamas, ir dėl visų įrodymų, kuriais grindžiami kaltinimai; atsisakyti duoti parodymus; ginčyti faktus ir teikti jums palankius įrodymus; teikti prašymus; naudotis teisių gynbos priemonėmis.

Byla nagrinėjama žodžiu ir savivaldybės institucija parengia ataskaitą. Per posėdį jums bus užduoti klausimai. Galite naudotis savo (pirmiau nurodytomis) teisėmis. Ataskaita įtraukiama į bylos medžiagą. Prieš priimdama sprendimą, savivaldos institucija paprašys jūsų susipažinti su medžiagoje esančiais dokumentais. Dėl jų galite pareikšti savo nuomonę.

Pažeidimo nagrinėjimo procedūros pabaiga:

kai procedūra nutraukiama [Pažeidimų įstatyme](#) numatytais pagrindais (pavyzdžiui, veika nėra nusikalstama, pažeidimo nepadarėte, sankcija būtų nereikšminga, atsižvelgiant į bausmę, kuri jums bus skirta už kitą veiką baudžiamojoje byloje, ir kitais pagrindais); arba priimant sprendimą, kuriame jūs pripažįstamas kaltas ir jums skiriama sankcija.

Ar už šiuos pažeidimus atsakomybėn gali būti traukiami kitų valstybių narių piliečiai?

Kitų valstybių narių piliečiai atsakomybėn gali būti traukiami tokia pačia tvarka, kaip ir Čekijos piliečiai.

Ar galiu pateikti skundą?

Turite teisę pateikti bet kokį skundą. Baudos nagrinėjimo posėdyje paskirtos baudos apskūsti negalima .

Apskūstas sprendimas nevykdomas tol, kol skundo neišnagrinėjo aukštesnė institucija.

Skundą administracinei institucijai (paprastai savivaldybės institucijai) turite pateikti per 15 dienų nuo pranešimo apie sprendimą dienos.

Ar šie pažeidimai bus įtraukti į mano teistumo duomenis?

Ne.

Susijusios nuorodos

[Kelių eismo taisyklių pažeidimai](#)

Paskutinis naujinimas: 03/07/2019

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija neprisiima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisykles rasite puslapyje „Teisinė informacija“.